

Atskaite par dalību COPA – COGECA darba grupā

Lauku attīstība

9.04.2018. Briselē

Darba grupas sanāksmē piedalījās ZSA eksperte Maira Dzelzkalēja-Burmistre
Seminārs par nākotnes KLP un atbalstu teritorijām ar dabas un klimatiskajiem ierobežojumiem (ANC).

MEP Othmar Karas (AU, EPP)

ANC ir jābūt svarīgam nākamās politikas pasākumam, lai varētu atbalstīt zemniekus šajās teritorijās. KLP eksistē, jo gribam būt neatkarīgi un saglabāt lauksaimniecības un pārtikas drošību. 80% no Austrijas ir ANC teritorijas! Bez atbalsta pazaudēto lauksaimniecību, kas ir ļoti svarīga šo teritoriju ekonomikai un apdzīvotībai. Ir jāpasargā nākotnē šīs teritorijas.

Elsi Katainen (*piena lopkopēja no Somijas, tikai vienu mēnesi EP, pirms tam Somijas parlamentā, pievienojusies EP Lauksaimniecības komitejai*)

Ir svarīgi saglabāt lauksaimniecību visos reģionos un tāpēc ANC ir ļoti svarīgs elements. Somijā tās grūtības ar ko ir jāsaskaras ir - lieli attālumi, īsa sezona un skarba ziema. Brīvprātīgi saistītie maksājumi ir tikpat svarīgi kā ANC. Maijā EP Agri komitejas pārstāvji brauks uz Somiju! Parādīs gan Somijas ziemeļus, gan dienvidus, lai lēmuma pieņemēji labāk saprastu ziemeļu reģionu problēmas.

Josefine Loriz Hofman (*Direktore DG Agri*)

ANC ir kā papildus maksājumi (top up) virs platību maksājumiem. Tas nav īsti vides maksājums, kaut līdz šim to pieskaita ar vidi saistītajiem pasākumiem. Vienīgi ANC teritorijās, kur ir daudz platības ir ar zālājiem un tos ekstensīvi apsaimnieko un saglabā, tas būtu uzskatāms par devumu videi un klimatam. Tāpēc daudzviet pa virsu ANC maksājumiem ir vēl papildus agrovides pasākumi.

Diskusija:

Somijā runā par vecuma ierobežojumiem maksājumu saņēmējiem! Vēlas zināt, vai varētu šādu nosacījumu ieviest attiecībā uz ANC?.

Francijā vēlas zināt vai ir iespējams maksāt ANC tikai tiem zemniekiem, kas reāli saimnieko un dzīvo lauku teritorijās?

Atbilde no EK puses ir sekojoša: nevar būt diskriminējoši maksājumi un atšķirīgi nosacījumi dažādu maksājumu saņemšanai. Vecuma ierobežojums būs pieskaitāms pie diskriminējoša nosacījuma. Galvenais ir jābūt aktīvam zemniekam, neatkarīgi no vecuma. *Vācijā*, piemēram, ir noteikts, ka nevar, vienlaicīgi, saņemt valsts pensiju un atbalstu kā

Zemkopības ministrija

lauksaimnieks! Zemniekiem ir jāizlemj, ko vēlas un daudzi nolemj izīrēt vai pārdot zemi un saņemt pensiju! Tas dod arī pozitīvu efektu paaudžu nomaiņas stimulācijai. Ar dzīvesvietu īsti neredz iespēju sasaistīt.

Johannes Frankhauser (Austrija) - kalnu saimniekošana! 2/3 no publiskā finansējuma lauksaimniecībai nonāk lauku attīstības (RD) veidā. 80% no Austrijas teritorijas ir ANC, pārsvarā kalnu teritorijas.

Ja maksājumi tiktu mazināti, lielu daļu saimniecību izietu no biznesa, otrs zaudējums - liels Alpu pļavu samazinājums un bioloģiskās daudzveidības mazināšanās, tāpat arī negatīva ietekme uz tūrisma industriju.

ANC nevar būt tikai vides, bet tam noteikti arī jābūt ekonomiskam pasākumam, kas dod pozitīvu vides efektu.

Austrija pieminēja, ka cilvēki dodas projām un mežs pārņem LIZ. *Francijā*, pamet saimniecības, palielinās ugunsgrēku risks. Zemniekiem maksājumi veidojas no tiešmaksājumiem, ANC un vides maksājumiem. Tie visi ir svarīgi. Stipri agrovides pasākumi un maksājumi ANC un Natura 2000 daudzās lauku teritorijās ir ļoti svarīgi. ANC nav nekādi ierobežojumi vai papildus prasības, tādejādi, nav papildus izmaksas. Vides pasākumiem ir papildus izmaksas un bieži vien tās ir lielākas, kā maksājums ko var saņemt, tāpēc ne vienmēr zemnieki ir ieinteresēti tos ieviest! ANC ir vispievilcīgākie, jo tos viegli saņemt, vienkāršs papildus maksājums.

Franči saka, ka viņiem ir izdevies daudzviet apstādināt aizplūšanu no laukiem. Tas ir izdarāms, kombinējot daudzus atbalstus un nosacījumus. Tai skaitā arī uzsākšanas atbalsts un papildus atbalsts investīcijām. Franči atkārtoti uzsver, ka ir jāatrod veids, lai tie, kas aktīvi nenodarbojas ar lauksaimniecību, nesaņemtu atbalstu no KLP.

Itāli iesaka, ka pamatojot ANC nevar pārāk daudz balstīties uz sociāliem aspektiem, jo tad būs arī citas nozares, kas prasīs atbalstu.

Somija ļoti grūts jautājums ir ko mēs atbalstam, zemes īpašniekus vai lauksaimniecisko darbību. Kompensācija par zemi, vai ienākumu atbalsts?

Lauku attīstības darba grupa

Jaunais KLP modelis

Par jauno KLP modeli ir jādomā, kā par līgumu starp EK un dalībvalsti. Uzņemam ko grib sasniegt par saņemto naudu un to arī kontrolē.

Piemēram, par jaunajiem zemniekiem - mērķis piesaistīt x skaitu 5 gadu laikā, tad seko pasākumu izklāsts, kas palīdzēs mērķi sasniegt.

Portugāle šobrīd ir izmantojusi 95% no naudas, tuvākos 2 gadus vairs nebūs pieejami investīciju, agro vides u.c maksājumi. Vai ir iespējams, ka jaunais periods sākas jau 2020. gadā? Vai valstīm būs viens plāns, vai līdzīgi kā tagad, kad daudzviet reģionālie plāni?

Ir jāizvēlas tie mērķi, kas dalībvalstij svarīgi, nav visi! Šobrīd izskatās, ka tiks noteikti minimālie %, kas būs jāatvēr vides pasākumiem.

Samaksa dalībvalstīm pēc izmaksātā zemniekiem, nav tieši saistīts ar rezultātiem, bet cik investīciju projekti, cik liela platība agrovidē u.t.t.

Attiecībā uz apmācībām arī būs vajadzīga sasaiste - par investīcijām, vai klimata ietekmes mazināšanu u.c. Nav vispārējas apmācības. Būs dalībvalstīm jāanalizē AKIS sistēma un jāatskaitās EK.

Par visu fondu sadarbības līgumu (partnership agreement) nevar atbildēt, vai, un kādā veidā, to pie jaunā modeļa varēs izdarīt. Lauksaimniecības ministri īsti šim līgumam neredz jēgu, bet uzskata par lieku birokrātiju. Bet kaut kādam koordinējošam elementam starp politikām ir jābūt!

Inge Van Oast (AKIS un EIP)

27 valstīs izņemot Luksemburgu ir EIP grupās. Pirmajos gados grupas pārsvarā savas valsts ietvarā veidojās un darbojās, bet tagad aktīvi iesaistās starpvalstu sadarbībā. Visvairāk operacionālo grupu ir augkopībā, precīzajā lauksaimniecībā, zālājos.

EIP novērtējums. Unikāls finansējums inovatīviem risinājumiem. EIP elastība ir ļoti laba, tā palīdz savienot zinātni ar praksi. Ieteikumi – stimulēt, atbalstīt augšupejošu pieeju.

Atskaiti sagatavoja eksperte

Maira Dzelzkalēja-Burmistre

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

Zemkopības ministrija